

शाण्डिल्य भक्ति सूत्रम्

प्रथमोऽध्यायः

प्रथममाह्निकम्

- 01 01 001 अथातो भक्तिजिज्ञासा ॥ १ ॥
01 01 002 सा पराऽनुरक्तिरीश्वरे ॥ २ ॥
01 01 003 तत्संस्थस्यामृतत्वोपदेशात् ॥ ३ ॥
01 01 004 ज्ञानमिति चेन्न द्विषतोऽपि ज्ञानस्य तदसंस्थितेः ॥ ४ ॥
01 01 005 तयोपक्षयाच्च ॥ ५ ॥
01 01 006 द्वेषप्रतिपक्षभावाद्रसशब्दाच्च रागः ॥ ६ ॥
01 01 007 न क्रिया कृत्यनपेक्षणाज्ज्ञानवत् ॥ ७ ॥
01 01 008 अत एव फलानन्त्यम् ॥ ८ ॥
01 01 009 तद्वतः प्रपत्तिशब्दाच्च न ज्ञानमितरप्रपत्तिवत् ॥ ९ ॥

द्वितीयमाह्निकम्

- 01 02 001 सा सुख्येतरापेक्षितत्वात् ॥ १० ॥
01 02 002 प्रकरणाच्च ॥ ११ ॥
01 02 003 दर्शनफलमिति चेन्न तेन व्यवधानात् ॥ १२ ॥
01 02 003 दृष्टत्वाच्च ॥ १३ ॥
01 02 004 अत एव तदभावाद्बल्लवीनाम् ॥ १४ ॥
01 02 005 भक्त्या जानातीति चेन्नाभिज्ञस्या साहाय्यात् ॥ १५ ॥
01 02 006 प्रागुक्तं च ॥ १६ ॥
01 02 007 एतेन विकल्पोऽपि प्रत्युक्तः ॥ १७ ॥
01 02 008 देवभक्तिरितरस्मिन् साहचर्यात् ॥ १८ ॥
01 02 009 योगस्तूभयार्थमपेक्षणात् प्रयाजवत् ॥ १९ ॥
01 02 010 गौण्या तु समाधिसिद्धिः ॥ २० ॥
01 02 011 हेया रागत्वादिति चेन्नोत्तमास्पदत्वात् सङ्गवत् ॥ २१ ॥
01 02 012 तदेव कर्मिज्ञानियोगिभ्य आधिक्यशब्दात् ॥ २२ ॥
01 02 013 प्रश्ननिरूपणाभ्यामाधिक्यसिद्धेः ॥ २३ ॥
01 02 014 नैव श्रद्धा तु साधारण्यात् ॥ २४ ॥
01 02 015 तस्यां तत्त्वे चानवस्थानात् ॥ २५ ॥

समाप्तश्च प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

द्वितीयोऽध्यायः

प्रथममाह्निकम्

- 02 01 001 बुद्धिहेतुप्रवृत्तिराविशुद्धेरवघातवत् ॥ २७ ॥
 02 01 002 तदङ्गानां च ॥ २८ ॥
 02 01 003 तामैश्वर्यपरां काश्यपः परत्वात् ॥ २९ ॥
 02 01 004 आत्मैकपरां बादरायणः ॥ ३० ॥
 02 01 005 उभयपरां शाण्डिल्यः शब्दोपपत्तिभ्याम् ॥ ३१ ॥
 02 01 006 वैषम्यादसिद्धमिति चेन्नाभिज्ञानवदवैशिष्ट्यात् ॥ ३२ ॥
 02 01 007 न च क्लिष्टः परः स्यादनन्तरं विशेषात् ॥ ३३ ॥
 02 01 008 ऐश्वर्यं तथेति चेन्न स्वाभाव्यात् ॥ ३४ ॥
 02 01 009 अप्रतिषिद्धं परैश्वर्यं तद्भावाच्च नैवमितरेषाम् ॥ ३५ ॥
 02 01 010 सर्वानृते किमिति चेन्नैवम्बुद्ध्यानन्त्यात् ॥ ३६ ॥
 02 01 011 प्रकृत्यन्तरालादवैकार्यं चित्सत्त्वेनानुवर्तमानात् ॥ ३७ ॥
 02 01 012 तत्प्रतिष्ठा गृहपीठवत् ॥ ३८ ॥
 02 01 013 मिथोऽपेक्षणादुभयम् ॥ ३९ ॥
 02 01 014 चेत्याचितोर्न तृतीयम् ॥ ४० ॥
 02 01 015 युक्तौ च सम्परायात् ॥ ४१ ॥
 02 01 016 शक्तित्वान्नानृतं वेद्यम् ॥ ४२ ॥
 02 01 017 तत्परिशुद्धिश्च गम्या लोकवल्लिङ्गेभ्यः ॥ ४३ ॥
 02 01 018 सम्मानबहुमानप्रीतिविरहेतरविचिकित्सामहिमख्यातितदर्थप्राणस्थानतदीयतासर्वतद्वा-
 वाप्रातिकूल्यादीनि च स्मरणेभ्यो बाहुल्यात् ॥ ४४ ॥
 02 01 019 द्वेषादयस्तु नैवम् ॥ ४५ ॥
 02 01 020 तद्वाक्यशेषात् प्रादुर्भावेष्वापि सा ॥ ४६ ॥
 02 01 021 जन्मकर्मविदश्चाजन्मशब्दात् ॥ ४७ ॥
 02 01 022 तच्च दिव्यं स्वशक्तिमात्रोद्भवात् ॥ ४८ ॥
 02 01 023 मुख्यं तस्य हि कारुण्यम् ॥ ४९ ॥
 02 01 024 प्राणित्वान्न विभूतिषु ॥ ५० ॥
 02 01 025 दूतराजसेवयोः प्रतिषेधाच्च ॥ ५१ ॥

- 02 01 026 वासुदेवेऽपीति चेन्नाकारमात्रत्वात् ॥ ५२ ॥
 02 01 027 प्रत्यभिज्ञानाच्च ॥ ५३ ॥
 02 01 028 वृष्णिषु श्रेष्ठेन तत् ॥ ५४ ॥
 02 01 029 एवं प्रसिद्धेषु च ॥ ५५ ॥

द्वितीयमाह्निकम्

- 02 02 001 भक्त्या भजनोपसंहाराद्गौण्या परायै तद्धेतुत्वात् ॥ ५६ ॥
 02 02 002 रागार्थप्रकीर्तिसाहचर्याच्चेतरेषाम् ॥ ५७ ॥
 02 02 003 अन्तराले तु शेषाः स्युरुपास्यादौ च काण्डत्वात् ॥ ५८ ॥
 02 02 004 ताभ्यः पावित्र्यमुपक्रमात् ॥ ५९ ॥
 02 02 005 तासु प्रधानयोगात् फलाधिक्यमेके ॥ ६० ॥
 02 02 006 नाम्नेति जैमिनिः सम्भवात् ॥ ६१ ॥
 02 02 007 अत्राङ्गप्रयोगानां यथाकालसम्भवो गृहादिवत् ॥ ६२ ॥
 02 02 008 ईश्वरतुष्टेरेकोऽपि बली ॥ ६३ ॥
 02 02 009 अबन्धोऽर्पणस्य मुखम् ॥ ६४ ॥
 02 02 010 ध्याननियमस्तु दृष्टसौकर्यात् ॥ ६५ ॥
 02 02 011 तद्यजिः पूजायामितरेषां नैवम् ॥ ६६ ॥
 02 02 012 पादोदकं तु पाद्यमव्याप्तेः ॥ ६७ ॥
 02 02 013 स्वयमर्पितं ग्राह्यमविशेषात् ॥ ६८ ॥
 02 02 014 निमित्तगुणाव्यपेक्षणादपराधेषु व्यवस्था ॥ ६९ ॥
 02 02 015 पत्रादेर्दानमन्यथा हि वैशिष्ट्यम् ॥ ७० ॥
 02 02 016 सुकृतजत्वात् परहेतुभावाच्च क्रियासु श्रेयस्यः ॥ ७१ ॥
 02 02 017 गौणं त्रैविध्यमितरेण स्तुत्यर्थत्वात् साहचर्यम् ॥ ७२ ॥
 02 02 018 बहिरन्तस्थमुभयमवेष्टिसववत् ॥ ७३ ॥
 02 02 019 स्मृतिकीर्त्योः कथादेश्चातौ प्रायश्चित्तभावात् ॥ ७४ ॥
 02 02 020 भूयसामननुष्ठितिरिति चेदाप्रयाणमुपसंहारान्महत्स्वपि ॥ ७५ ॥
 02 02 021 लघ्वपि भक्ताधिकारे महत्क्षेपकमपरसर्वहानात् ॥ ७६ ॥
 02 02 022 तत्स्थानत्वादनन्यधर्मः खलेवालीवत् ॥ ७७ ॥
 02 02 023 आनिन्दयोन्यधिक्रियते पारम्पर्यात् सामान्यवत् ॥ ७८ ॥
 02 02 024 अतो ह्यविपक्वभावानामपि तल्लोके ॥ ७९ ॥
 02 02 025 क्रमैकगत्युपपत्तेस्तु ॥ ८० ॥
 02 02 026 अत्क्रान्तिस्मृतिवाक्यशेषाच्च ॥ ८१ ॥
 02 02 027 महापातकिनां त्वातौ ॥ ८२ ॥
 02 02 028 सैकान्तभावो गीतार्थप्रत्यभिज्ञानात् ॥ ८३ ॥
 02 02 029 परां कृत्वैव सर्वेषां तथा ह्याह ॥ ८४ ॥

समाप्तश्च द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

तृतीयोऽध्यायः

प्रथममाह्निकम्

- 03 01 001 भजनीयेनाद्वितीयमिदं कृत्स्नस्य तत्स्वरूपत्वात् ॥ ८५ ॥
03 01 002 तच्छक्तिर्माया जडसामान्यात् ॥ ८६ ॥
03 01 003 व्यापकत्वाद्व्याप्यानाम् ॥ ८७ ॥
03 01 004 न प्राणिबुद्धिभ्योऽसम्भवात् ॥ ८८ ॥
03 01 005 निर्मायोच्चावचं श्रुतीश्च निर्मिमीते पितृवत् ॥ ८९ ॥
03 01 006 मिश्रोपदेशान्नेति चेन्न स्वल्पत्वात् ॥ ९० ॥
03 01 007 फलमस्माद्वादरायणो दृष्टत्वात् ॥ ९१ ॥
03 01 008 व्युत्क्रमादप्ययस्तथा दृष्टम् ॥ ९२ ॥

द्वितीयमाह्निकम्

- 03 02 001 तदैक्यं नानात्वैकत्वमुपाधियोगहानादादित्यवत् ॥ ९३ ॥
03 02 002 पृथगिति चेन्न परेणासम्बन्धात् प्रकाशानाम् ॥ ९४ ॥
03 02 003 न विकारिणस्तु करणविकारात् ॥ ९५ ॥
03 02 004 अनन्यभक्त्या तद्बुद्धिर्बुद्धिलयादत्यन्तम् ॥ ९६ ॥
03 02 005 आयुश्चिरमितरेषां तु हानिरनास्पदत्वात् ॥ ९७ ॥
03 02 006 संसृतिरेषामभक्तिः स्यान्नाज्ञानात् कारणासिद्धेः ॥ ९८ ॥
03 02 007 त्रीण्येषां नेत्राणि शब्दलिङ्गाक्षभेदाद्ब्रुवत् ॥ ९९ ॥
03 02 008 आविस्तिरोभावा विकाराः स्युः क्रियाफलसंयोगात् ॥ १०० ॥

समाप्तश्च तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

इति श्रीशाण्डिल्यमहर्षिप्रणीतभक्तिसूत्रम्